

JOAN HORTALÀ, PRESIDENT DE LA BORSA DE BARCELONA

Text: JORDI FORTUNY / Fotos: JORDI PLAY

"Barcelona guanya poc pes financer"

Joan Hortalà (nascut a Olot "a principis dels 40") és un personatge polifacètic. Catedràtic d'economia, polític, empresari i, ara, financer. Sota la seva gestió, la Borsa de Barcelona ha superat la por a les conseqüències de la globalització dels mercats financers.

Aviat farà set anys que Joan Hortalà va accedir a la presidència de la Borsa de Barcelona. Des de llavors ha passat de tot en el panorama financer mundial. Mentrestant, el mercat de valors de Barcelona ha aconseguit encaixar els canvis radicals que s'han produït i, fins i tot, convertir-se en un bon negoci. Està clar que el caràcter tot-terreny d'Hortalà (ex-conseller d'Indústria de la Generalitat de Catalunya —on va tenir l'actual ministre d'Indústria, Josep Piqué, com a col·laborador—, ex-secretari general d'ERC, catedràtic d'Economia de la Universitat de Barcelona) ha estat útil per tirar endavant la modernització de la Borsa de Barcelona.

—Han trobat la fórmula màgica per a la supervivència de les borses petites i mitjanes?

—No, i ara! Jo crec que no. No hem trobat cap fórmula màgica. Hem assajat una sèrie de projectes que, fins al moment, han resultat positius. Jo crec que les borses, en general, no estan particularment amenaçades. Hi va haver un moment que estaven amenaçades en l'àmbit de l'estat espanyol com a conseqüència d'una legislació centralista, però a l'Amèrica llatina o a Europa hi ha moltes borses que tenen dimensions inferiors a les nostres i ningú es planteja que hagin de desaparèixer. Responen a un determinat tipus de mercat i a un determinat tipus d'organització financera. En el cas espanyol, la llei de reforma del mercat de valors de finals dels anys 80 va representar un procés molt fort de concentració i va treure de la Borsa de Barcelona, de la de Bilbao i, en part,

de la de València, uns atributs que històricament tenien i les va deixar despullades.

A partir d'aquí, sí que vam haver de fer un procés... no imposat perquè la borsa fos mitjana, sinó perquè hi havia una legislació centralista que afavoria, sense que hi hagués cap mèrit per part seva, aquella borsa que estava situada on el centralisme considerava

que era el lloc idoni, que naturalment no podia ser altre que Madrid. I què hem fet? Hem intentat transformar la borsa en un centre de serveis financers, que combina el que era la borsa històrica (és a dir, reunió de compradors i venedors) amb tots els avantatges de les tecnologies de la comunicació.

—No es van sentir també amenaçats per la creació de l'euro?

—No... Jo crec que el problema de l'euro, pel que fa a l'establiment d'un mercat únic europeu, és un tema que afecta el conjunt de les borses europees, fins i tot la de Frankfurt, que pretén mantenir una mena d'hegemonia més artificial que real. Però aquest és un fenomen diferent del d'una legislació centralista: és el procés de bastir la Comunitat Europea, tant des del punt de vista econòmic com, sobretot, des del punt de vista monetari, i per tant no patim les conseqüències negatives

de determinades decisions, sinó tot el contrari: es tracta de sumar esforços tots plegats per fer una cosa nova, que, avui per avui, malgrat tot el que s'ha estat dient, està prou aturada.

—Així, la nova borsa paneuropea no començarà a funcionar el pròxim mes de novembre?

—No... l'únic mercat que ha començat a funcionar

"Jo crec que les borses no estan particularment amenaçades. Hi va haver un moment que estaven amenaçades, en l'àmbit de l'estat espanyol, com a conseqüència d'una legislació particularment centralista."

molt discretament és el que hem fet les quatre borses espanyoles amb empreses d'Amèrica llatina, que és el Latibex, que és una porta perquè les empreses llatino-americanes puguin entrar a Europa i també perquè el capital europeu pugui anar-se situant, si ho desitja, en empreses llatinoamericanes, atès que la contractació es fa en euros. Però, realment, el projecte europeu va a poc a poc. De la prepotència inicial alemanya s'ha passat a diferents estadis i les borses que no són la de Frankfurt també hi han dit la seva. I també han sortit altres projectes. Nasdaq vol crear una borsa europea des de Londres i, en conseqüència, cada borsa, sigui d'àmbit estrictament nacional o local, ha d'espavilar-se i, per tant, quan arribi el moment ja en parlarem. Però a més a més, en aquests últims mesos, tota la discussió al voltant de les tecnologies de la comunicació i d'Internet fa que, segons com es concebi la borsa del futur, els plantejaments que es tenien tan sols fa sis o set mesos ja estiguin completament superats.

—Per tant, que les borses de Barcelona i de València estiguin a prop és un avantatge, un inconvenient o és indiferent?

—És indiferent. Tingui en compte que, en el cas espanyol, el mercat està interconnectat. El mecanisme operatiu és únic. València és una borsa molt moderna dins la història financera espanyola. Va començar a l'època de la UCD, com a conseqüència d'unes promeses electorals. No té la tradició que té, històricament parlant, la Borsa de Barcelona, malgrat que és una borsa prou activa. Però els nivells de contractació són diferents. Barcelona, l'any 99, entre tots els mercats (renda fixa, renda variable i deute públic) va tenir al voltant del 20% de quota de mercat, la qual cosa, ara per ara, la distància molt de València, que escassament pot arribar al 3% o al 4%. Però això no és important, perquè s'està demostrant que València és una plaça financera, que aplega l'estalvi de la seva zona d'influència, amb unes possibilitats i uns inversors que, per proximitat, els és més còmode estar rebent informació i serveis de la Borsa de València que no de la de Barcelona, de Madrid o de Bilbao.

—A part de presidir la Borsa de Barcelona, vostè també ha fet política...

—I acadèmia...

—Sí, però vull dir que pot jutjar els mercats financers des dels dos punts de vista. Els últims anys els mercats han demostrat que poden canviar les coses, al marge de la política. Què en pensa?

—Jo crec que els mercats financers han d'estar regulats, no en el sentit tradicional del que suposa la regulació, sinó que han d'estar regulats perquè siguin tan transparents com sigui possible. I a partir d'aquí,

evitar situacions extremes que representarien avantatges per a uns pocs i perjudicis per a molts. Però no s'ha de fer intervencionisme ni posar barreres institucionals de qualsevol mena, sinó senzillament legislacions que obliguin els mercats a ser absolutament transparents. Com més transparents millor. El tema de la regulació sorgeix sempre quan es produeixen determinats moviments financers internacionals significatius. Llavors es reclama la necessitat d'una intervenció. Perquè al món financer, si el dividim entre aspectes genuïnament monetaris i aspectes del mercat de capitals, ens trobem que els aspectes monetaris sí que estan regulats, intervinguts i seguits des dels respectius bancs centrals o sistemes de reserva federal. Per exemple, en el cas europeu tenim un Banc Central que intenta regular la política monetària comuna, mentre que no hi ha política financera comuna. Hi ha unes normatives bàsiques sobre inversió i mercats, però les

particularitats encara corresponen a cada estat, i dins de cada estat fins i tot hi ha particularitats diferents segons les places.

—Així, el panorama actual li sembla correcte?

—No, correcte no. És el que tenim. Jo crec que la necessitat d'introduir transparència, facilitar l'accés de les empreses al mercat perquè puguin tenir un bon finançament, garantir els drets dels inversors en general, evitar qualsevol tipus d'abús, tot això fa falta. D'aquest tipus de coses mai n'hi ha prou. O sigui, panorama satisfactori, no, però tampoc em sembla que sigui particularment escandalós. En el nostre cas, hi ha un conjunt d'organismes que vetllen per un funcionament relativament correcte. Que de vegades es produeix alguna anomalia? Naturalment, aquí i fora d'aquí. Però escolti'm, mercats tan coneguts com els mercats financers

n'hi ha pocs. Tingui en compte que diàriament es publiquen les cotitzacions, se saben quins són els fets rellevants, que estan obligats a publicar-se per llei. Quan alguna situació és anòmala, se suspensen les cotitzacions. Cada mes, obligatòriament, tots els membres del mercat han d'enviar els seus comptes a la Comissió Nacional del Mercat de Valors, la qual els fa públics... el nivell (si un vol, naturalment) de coneixement del marc institucional, operatiu i contractual dels mercats de valors en general i del mercat de valors espanyol, i en concret del català, és molt alt. Pocs sectors més tenen la transparència que té aquest.

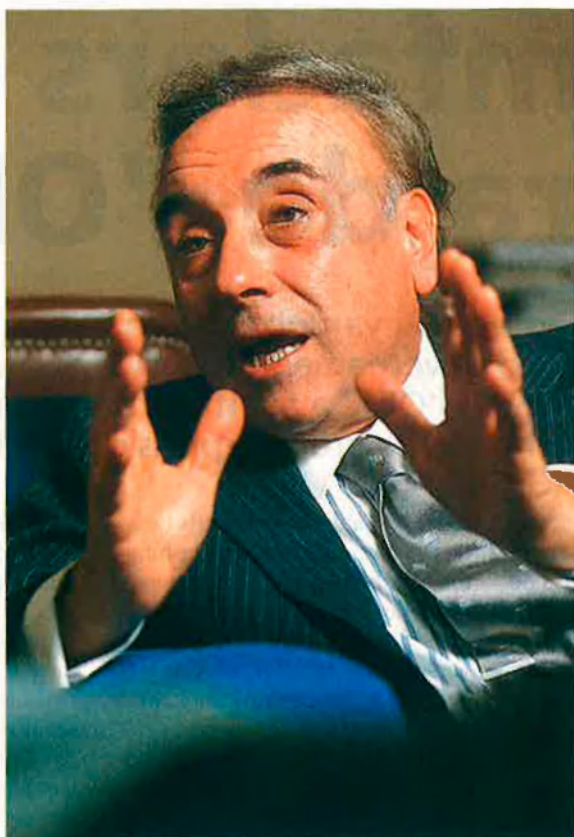
—Recorda alguna operació polèmica els últims mesos? Per exemple, el cas de Terra...

—Era una sortida a borsa innovadora pel que fa al cas espanyol, però hi havia una informació suficient sobre el que es venia. Però què succeeix? Que aquesta empresa surt a cotitzar en un moment en què, des de

"La vida econòmica, tal com estableix la prescripció bíblica, té set anys de vaques grasses i set de vaques flaques. Qui es pensi que hem entrat en un procés de creixement per sempre més, va errat."

fa uns anys, hi ha hagut una gran popularització borsària. En segon lloc, en un moment en què, després d'una apatia de mesos, els mercats començaven a reaccionar. En tercer lloc, en un moment en què es començaven a llançar els pronòstics sobre l'economia mundial al 2000 i s'observava que, per primera vegada en molts anys, els tres grans blocs mundials podien experimentar creixement, que suposaria més volum de comerç. I la correlació entre comerç i benestar, en termes teòrics, està acceptada. Tot això creava un ambient favorable. En altres països, com és el cas americà, que és on hi ha més acceptació popular dels mercats financers, hi ha mercats especials per aquest tipus d'accions. D'una banda hi ha els mercats convencionals, en què les empreses que cotitzen tenen un historial. I al costat d'aquests hi ha mercats on hi van empreses que són noves, que tenen un projecte que diuen que serà molt bo, però no l'han experimentat mai. Per tant, en el primer cas compres amb un cert coneixement de la situació i en el segon fas un acte de fe. Si aquestes empreses, en un món que ara és moda com el de les tecnologies de la comunicació, entren en un mercat que barreja això amb les empreses de sempre, i al mateix temps les empreses noves comencen a negociar-se als mercats específics dels Estats Units i allà experimenten una gran pujada, per efecte mimètic aquí també puguen. Ara, valen el que valen? Com va dir Machado, "es de necios confundir el valor con el precio".

—Barcelona continua perdent pes financer?
 —En qualsevol cas no en guanya, o en guanya poc. Miri, jo sóc president de l'Associació Barcelona Centre Financer Europeu, en tant que president de la Borsa. És una presidència rotativa. Aquesta associació es va plantejar justament per fer una feina de lobby i mantenir, i si podia ser augmentar, la significació financera de Catalunya, molt malmesa des de la guerra civil i particularment malmesa des de finals dels anys 80. Es

—Què n'opina de l'evolució política de Josep Piqué?

—Que ha fet una opció. A mi em sembla que inicialment va entrar al govern des d'un punt de vista tècnic, i jo crec que ho ha fet molt bé, i de l'opció tècnica ha passat a l'opció política. El Pep és una persona suficientment intel·ligent per valorar tots els pros i els contres i en aquests moments és on és. Si ell creia que això era el millor per a la seva caracterització professional, jo no hi tinc res a dir. Tot el contrari.

tendeixen a ser realistes, en termes positius, això sí. Escolti: el mes que ve, els americans portaran cent mesos ininterromputs de creixement econòmic, i no es preveu a curt termini que hi hagi una davallada significativa. Europa, que estava en un procés d'un cert encallament pel que fa a alguns països, sembla que s'està recuperant. El bloc del Sud-est asiàtic, que va passar una crisi profunda, sembla que torna a aixecar el cap. Tot plegat dona la perspectiva que en el futur immediat la situació global d'aquestes tres zones, que són una part important del món econòmicament parlant, tirarà endavant. Per tant, hi ha un fonament objectiu per establir una predicció positiva. Ara, la vida econòmica és una vida, tal com estableix aquella prescripció bíblica, de set anys de vaques grasses i set anys de vaques llaques. Qui es pensi que hem entrat en un procés de creixement ininterromput i per sempre més, va errat.

tractava de contrarrestar la importància acceleradament creixent que ha adquirit en aquests últims anys Madrid. En el món financer passa això, però si vostè mira el món industrial també hi ha característiques de decisió industrial que eren molt típiques de Catalunya i que també s'han perdut en favor de Madrid. És el cas de les grans empreses del sector energètic, del sector de la construcció, l'immobiliari, el metallúrgic... on abans Catalunya tenia pes específic i, ara, les empreses continuen essent molt importants però les decisions es prenen fora de Catalunya. I tenint en compte els ritmes històrics diferents, les pèrdues en el sector de la gran empresa industrial han estat darreterament més significatives que les financeres, que és un camp en què, fins i tot, s'ha intentat recuperar alguna cosa.

—A vostè se'l veu optimista sobre les perspectives econòmiques.

—Sí... però en aquests moments, jo crec que les paraules optimista i realista, pel que fa als economistes, les hem de basar en fets. I jo diria que els meus plantejaments

